

Fremsat den 15. november 2023 af Søren Egge Rasmussen (EL), Pelle Dragsted (EL), Jette Gottlieb (EL),
Runa Friis Hansen (EL), Anne Hegelund (EL), Rosa Lund (EL), Trine Pertou Mach (EL),
Søren Søndergaard (EL) og Victoria Velasquez (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at forbyde produktion, salg og import af turbokyllinger (Ross 308)

Folketinget pålægger regeringen at arbejde for at indføre et forbud mod produktion, import og salg af turbokyllinger (Ross 308) i EU. Indtil et sådant indføres i EU, pålægges regeringen at indføre et nationalt forbud i Danmark imod produktion, import og salg af turbokyllinger, som senest træder i kraft ved udgangen af 2025.

Bemærkninger til forslaget

I juni 2023 indgik et bredt flertal i Folketinget bestående af regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige en aftale om en politisk forståelse af handlemuligheder vedrørende hurtigtvoksende slagtekyllinger. Forståelsen indeholder fire handlemuligheder til at forbedre dyrevelfærden for slagtekyllinger og bidrage til at reducere produktionen af hurtigtvoksende slagtekyllinger. En af handlemulighederne er at arbejde for en udfasning af produktionen af hurtigtvoksende slagtekyllinger på EU-niveau i forbindelse med Europa-Kommissionens forventede fremsættelse af ændrede regler på dyrevelfærdsområdet i efteråret 2023 (»Politisk forståelse af handlemuligheder vedrørende hurtigt-voksende slagtekyllinger«, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, den 23. juni 2023).

Europa-Kommissionen har imidlertid ikke som forventet fremsat forslaget om ændrede regler på dyrevelfærdsområdet, og derfor fremsætter Enhedslisten nu et beslutningsforslag om at pålægge regeringen at arbejde for et forbud mod både produktion, import og salg af hurtigtvoksende slagtekyllinger, Ross 308, også kaldet turbokyllinger, på EU-niveau, og at dette arbejde ikke skal begrænses til efteråret 2023, men fortsætte, indtil forbuddet er vedtaget på EU-niveau. Herudover skal Danmark i stedet for at vente på, at et eventuelt EU-forbud træder i kraft, gå foran med et nationalt forbud mod både produktion, import og salg af turbokyllinger, som senest træder i kraft ved udgangen af 2025.

Branchen – lige fra kyllingeproducenterne til detailhandelen og restaurationsbranchen – viser vilje og ønske om at udfase turbokyllinger.

Flere kæder inden for detail- og restaurationsbranchen i Danmark har allerede eller er i gang med at udfase brugen af kyllingeracen Ross 308 i deres produkter eller varesortiment, og flere andre kæder har forpligtet sig til at udfase turbokyllinger.

Danpo, den største producent af kyllinger i Danmark, fremlagde i 2020 planer om at udfase deres produktion af turbokyllinger med udgangen af 2021 (»Danpo dropper hurtigtvoksende kyllingerace«, landbrugsavisen.dk, den 20. april 2020). Senere ændrede Danpo målet til 2025, og i februar 2023 skrev mediet Fødevarerwatch, at Danpos produktion af turbokyllinger er i vækst, og at slutdatoen endnu en gang er blevet udsat (»Danpo-direktør skruer op for turbokyllinger trods udfasningsplan«, fodevarerwatch.dk, den 6. februar 2023). Danpo peger på økonomi og forbrugers efterspørgslen efter discount som årsag til, at det går langsommere med omstillingen til langsomtvoksende kyllinger, men understreger, »at planerne om at udfase Ross-308'eren ikke er forsvundet, men blot udskudt«.

Den gentagne udsættelse af målet om udfasning viser, at

selv om viljen til omstilling er der, er det ikke tilstrækkeligt, når det handler om et så konkurrenceudsat erhverv. Det er dermed tydeligt, at markedet har brug for politisk regulering for at nå i mål med den ønskede omstilling.

At omstillingen kan gå hurtigt, når først de nødvendige politiske rammer sikres, understreges af denne udtalelse fra formanden for Landbrug & Fødevarer Fjerkræ, Martin Hjort Jensen, i den nævnte artikel fra Fødevarerwatch: »Man kan relativt hurtigt omstille produktionen. Vi har en produktion, der kan begge dele. Staldindretningen bliver der ikke ændret på. Det er kyllingeracen, der ændres på«. En fuld udfasning ved udgangen af 2025 må derfor anses som fuldt ud realistisk.

Turbokyllingen Ross 308 er en kyllingerace, der er avlet til ekstremt hurtig vækst. Der er ingen grænser for, hvor meget kyllingerne må vokse dagligt, og de slagtes, når de er 36-39 dage gamle. På de omtrent 5 uger vokser kyllingeracen fra 40 g til over 2 kg. Kyllingeracen Ross 308 vokser således unaturligt hurtigt, og det har store negative konsekvenser for kyllingernes helbred og adfærd. Flere af kyllingerne oplever organsvigt, fordi deres indre organer ikke kan følge med den hurtige vækst. Deres ben kan heller ikke følge med, og de fleste kyllinger sidder derfor ned, fra de er 2-3 uger gamle. Derudover får kyllingerne et uforholdsmæssigt stort brystparti, der forstyrrer deres tyngde- og balancepunkt. Tre ud af fire af kyllingerne kan derfor ikke gå normalt op til slagtetidspunktet (»Undersøgelse af gangegenskaber hos danske konventionelle og økologiske slagtekyllinger anno 2016/2017«, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet, 2018. »Slagtekyllinger – sådan lever de«, www.dyrenesbeskyttelse.dk, den 18. september 2018. »Industrieventyret om den grimme kylling: Turbo-Ross med de store bryster er konstrueret ved avanceret, hemmeligt avlsarbejde«, politiken.dk, den 2. marts 2020).

Til sammenligning bliver en økologisk kylling slagtet, når den er cirka 63-81 dage gammel (slagtningsalderen afhænger af, hvilken type kylling der anvendes), og kyllingen må maksimalt vokse med 38 g om dagen. Derudover er der i den økologiske kyllingeproduktion krav om, at kyllingerne skal have adgang til det fri og til dagslys i stalden. Hver kylling skal have mindst 4 m² udendørsareal tilgængeligt, og kyllingerne skal være ude mindst en tredjedel af deres liv, hvis vejrforholdene tillader det. Derudover må der højst være 4.800 kyllinger i en flok (»Kylling – økologisk, konventionel eller friland?«, Landbrug & Fødevarer, voresmad.dk).

Den markant langsommere vækst og de bedre leveforhold giver i høj grad økologiske kyllinger mulighed for at udleve deres naturlige adfærd og dermed bedre dyrevelfærd. På trods af den ringe dyrevelfærd for kyllingetypen Ross 308 udgør denne race klart størstedelen af kyllingerne i de danske kølediske. Ifølge forskere ligger forbruget i Danmark af turbokylling på 78 pct. af det samlede forbrug i 2021 (»Indsatsen for kyllingers velfærd har virket – men nu er

udenlandsk kød måske på vej«, politiken.dk, den 30. januar 2023).

I 2022 blev der slagtet 101,5 millioner kyllinger i Danmark, hvoraf cirka halvdelen går til eksport (»Årsstatistik for den danske fjerkræproduktion 2022«, Landbrug & Fødevarer, 2023). Alligevel importerer Danmark en del billigt kyllingekød, som er produceret med EU's minimumskrav til dyrevelfærd.

»Importen af kylling fra Polen blev næsten fordoblet fra 2019 til 2021, nemlig fra 75 millioner til 143 millioner kroner. Derved når det op på at udgøre cirka seks procent af det danske forbrug af kyllingekød«, siger medforfatter til et studie, der omtales i Politiken, seniorrådgiver Henning Otte Hansen fra Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, KU (»Indsatsen for kyllingers velfærd har virket – men nu er udenlandsk kød måske på vej«, politiken.dk, den 30. januar 2023).

I Enhedslisten mener vi derfor, at det er på tide, at der tages politisk ansvar for dyrevelfærden, og at der stilles krav til både produktionen, salget og importen af slagtekyllinger. Vi skal i Danmark stile efter en omlægning til en økologisk landbrugssektor, hvor alle dyr har adgang til at få opfyldt deres naturlige behov. Det skal vi gøre for naturen, miljøet, klimaet og dyrenes velfærd.

Enhedslisten mener, at et sådant forbud vil være i god overensstemmelse med formålsparagraffen i den dyrevelfærdslov (lovbekendtgørelse nr. 1597 af 8. juli 2021), som

Folketinget vedtog i februar 2020, hvoraf følgende fremgår: »Loven har til formål at fremme god dyrevelfærd, herunder beskytte dyr, og fremme respekt for dyr som levende og sansende væsener. Loven har endvidere til formål at varetage dyreetiske hensyn«.

Enhedslisten mener derfor, at regeringen bør arbejde vedholdende for, at der indføres et forbud mod produktion, salg og import af turbokyllingen Ross 308 på EU-niveau, og at sådan forbud bør indføres i Danmark senest ved udgangen af 2025, uafhængigt af hvad der sker på EU-niveau.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at sådanne nationale regler kan være i strid med EU-retten, men mener, at Danmark bør være villig til at tage den nødvendige procesrisiko, idet forslagsstillerne bemærker, at det tidligere er lykkedes Danmark at presse ændringer igennem i EU-systemet ved at udfordre eksisterende EU-regler.

Implementeringen af et sådant forbud skønnes ikke at være forbundet med omkostninger til stalde for slagtekyllingeproducenter. Det forventes, at de fleste producenter vil omlægge til en anden, langsommere voksende kyllingetype, som ikke kræver anderledes faciliteter. De langsommere voksende kyllingeracer er i bekendtgørelsen om frivillig dyrevelfærdsmærkningsordning (bekendtgørelse nr. 1441 af 4. december 2019) defineret som kyllingeracer med en daglig tilvækst, der er minimum 25 pct. mindre end den daglige tilvækst for racen Ross 308.

Skriftlig fremsættelse

Søren Egge Rasmussen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at forbyde produktion, salg og import af turbokyllinger (Ross 308).

(Beslutningsforslag nr. B 56)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.